

Briselē, 2022. gada 13. jūnijā
(OR. fr, en)

9747/22

ECOFIN 542
UEM 146
SOC 337
EMPL 219
COMPET 439
ENV 537
EDUC 210
RECH 333
ENER 248
JAI 800
GENDER 82
ANTIDISCRIM 62
JEUN 93
SAN 336

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	9405/22 - COM(2022) 608 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Igaunijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas 2022. gada stabilitātes programmu

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, un kura pamatā ir Komisijas priekšlikums COM(2022) 608 final.

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

par Igaunijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas 2022. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 ², ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms, stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Atveseļošanas un noturības mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Tas sekmē ekonomikas atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai, līdztekus stiprinot dalībvalstu tautsaimniecību noturību un potenciālo izaugsmi. Vidējā termiņā un ilgtermiņā tas palīdz arī stiprināt publisko finanšu ilgtspēju un sekmēt izaugsmi un darbvietu radīšanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada jūnijā tiks atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no Atveseļošanas un noturības mehānisma.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

- (2) Komisija 2021. gada 24. novembrī pieņēma gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2022. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Pētījumā bija pienācīgi ņemtas vērā 2021. gada 7. maijā parakstītās Portu sociālās saistības turpināt īstenot Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija izsludināja 2017. gada 17. novembrī. Eiropadome 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījuma prioritātes apstiprināja 2022. gada 25. martā. Komisija 2021. gada 24. novembrī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011³ pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Igaunija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs nepieciešams padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku un priekšlikumu attiecībā uz 2022. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku⁴ ("2022. gada ieteikums par eurozonu") Padome pieņēma 2022. gada 5. aprīlī un Vienoto nodarbinātības ziņojumu – 2022. gada 14. martā.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

⁴ Padomes Ieteikums (2022. gada 5. aprīlis) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C 153, 7.4.2022., 1. lpp.).

- (3) Krievijas iebrukums Ukrainā globālās pandēmijas izskaņā ir būtiski mainījis ģeopolitisko un ekonomisko kontekstu. Iebrukuma ietekme uz dalībvalstu tautsaimniecībām izpaužas, *inter alia*, kā augstākas enerģijas, pārtikas un izejvielu cenas un vājākas izaugsmes izredzes. Enerģijas cenu pieaugums īpaši smagi skar visneaizsargātākās mājsaimniecības, kuras ir nonākušas enerģētiskajā nabadzībā vai kurām tā draud, kā arī uzņēmumus, kurus visvairāk negatīvi ietekmē enerģijas cenu pieaugums. Turklāt Savienībā ierodas nepieredzēti daudz cilvēku, kuri bēg no Ukrainas. Krievijas agresijas kara radītās ekonomiskās sekas ir asimetriski ietekmējušas dalībvalstis. Šajā sakarā 2022. gada 4. martā ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382⁵ pirmo reizi tika piemērota Padomes Direktīva 2001/55/EK⁶, pārvietotajām personām no Ukrainas piešķirot likumīgas uzturēšanās tiesības Savienībā, kā arī piekļuvi izglītībai un apmācībai, darba tirgum, veselības aprūpei, mājoklim un sociālajai palīdzībai. Igaunijai ir darīts pieejams ārkārtas atbalsts, izmantojot kohēzijas rīcību bēgļu atbalstam Eiropā (*CARE*) un papildu priekšfinansējumu no Atveseļošanas palīdzības kohēzijai un Eiropas teritorijām (*REACT-EU*), lai steidzami apmierinātu ar uzņemšanu un integrāciju saistītās vajadzības cilvēkiem, kuri bēg no Ukrainas.

⁵ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.).

⁶ Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas (OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.).

- (4) Ievērojot strauji mainīgo ekonomisko un ģeopolitisko situāciju, 2022. gada Eiropas pusgadā atsāksies ekonomikas un nodarbinātības politikas vispusīga koordinācija, kura līdztekus tiks pielāgota, ņemot vērā ar Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanu saistītās prasības, kā skaidrots 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, ir svarīgi īstenot pieņemtos atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem paredzēts īstenot visus 2019. un 2020. gada Eiropas pusgada ciklos sniegtos konkrētām valstīm adresētos ieteikumus vai to būtisku daļu. Atveseļošanas un noturības plānu pārskatīšanā, atjaunināšanā vai grozīšanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu, papildus citiem konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem, kas sniegti līdz šādu pārskatītu, atjauninātu vai grozītu atveseļošanas un noturības plānu iesniegšanas dienai, joprojām vienlīdz aktuāli ir arī 2019. un 2020. gadā konkrētām valstīm adresētie ieteikumi.
- (5) Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula darbojas kopš 2020. gada marta. Komisija savā 2021. gada 3. marta paziņojumā "Apritējis gads kopš Covid-19 uzliesmojuma: fiskālās politikas atbildes pasākumi" pauda viedokli, ka lēmums par vispārējās izņēmuma klauzulas deaktivēšanu vai turpmāku piemērošanu būtu jāpieņem vispārēja ekonomikas stāvokļa novērtējuma ietvaros, kurā būtisks kvantitatīvais kritērijs ir ekonomiskās aktivitātes līmenis Savienībā vai eurozonā salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni (2019. gada beigās). Paaugstināta nenoteiktība un spēcīgi lejupvērsti riski, kas skar ekonomikas perspektīvu saistībā ar karu Eiropā, nepieredzēts enerģijas cenu kāpums un ieilguši piegādes ķēdes darbības traucējumi rada apstākļus, kuru dēļ ir attaisnojami Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas darbību pagarināt arī attiecībā uz 2023. gadu.

- (6) Ievērojot pieeju, kas izklāstīta Padomes 2021. gada 18. jūnija ieteikumā ⁷, ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas 2021. gada stabilitātes programmu, vispārējo fiskālo nostāju pašlaik vislabāk var izmērīt kā izmaiņas primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus), bet ietverot no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citu Savienības fondu neatmaksājamā atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, attiecībā pret vidēja termiņa potenciālo izaugsmi ⁸. Papildus atzinumam par vispārējo fiskālo nostāju, novērtējot, vai valsts fiskālā politika ir piesardzīga un vai tās struktūra spēs nodrošināt ilgtspējīgu atveseļošanu, kas būtu saskanīga ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, uzmanība tiek pievērsta arī valsts finansētajiem ⁹ primārajiem kārtējiem izdevumiem (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus) un investīcijām.

⁷ Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas 2021. gada stabilitātes programmu (OV C 304, 29.7.2021., 23. lpp.).

⁸ Aplēses par fiskālo nostāju un tās komponentiem šajā ieteikumā ir Komisijas aplēses, kas balstītas uz pieņēmumiem, kuri ir Komisijas 2022. gada pavasara prognozes pamatā. Komisijas vidēja termiņa potenciālās izaugsmes aplēsēs nav iekļauta to reformu pozitīvā ietekme, kas paredzētas atveseļošanas un noturības plānā un var paātrināt potenciālo izaugsmi.

⁹ Nefinansē no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām vai citiem Savienības fondiem.

- (7) Komisija 2022. gada 2. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas plašas norādes par fiskālo politiku 2023. gadā ("fiskālās norādes") un kura mērķis ir atbalstīt dalībvalstu stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanu un tādējādi stiprināt politikas koordināciju. Pamatojoties uz 2022. gada ziemas prognozes makroekonomisko perspektīvu, Komisija atzīmēja, ka piemērota šķīstu pāreja no kopējās atbalstošās fiskālās nostājas 2020.–2022. gadā uz kopumā neitrālu kopējo fiskālo nostāju 2023. gadā, vienlaikus saglabājot gatavību reaģēt uz mainīgo ekonomisko situāciju. Komisija paziņoja, ka fiskālie ieteikumi 2023. gadam arī turpmāk būtu jādiferencē starp dalībvalstīm un tajos būtu jāņem vērā iespējamā pārrobežu blakusietekme. Komisija aicināja dalībvalstis atspoguļot norādes savās stabilitātes un konverģences programmās. Komisija apņēmas cieši uzraudzīt ekonomikas norises un pielāgot savas politikas norādes pēc vajadzības un ne vēlāk kā savā Eiropas pusgada pavasara paketē, kas sagatavota 2022. gada maija beigās.
- (8) Attiecībā uz fiskālajām norādēm fiskālajos ieteikumos 2023. gadam ir ņemta vērā ekonomikas perspektīvas pasliktināšanās, paaugstinātā nenoteiktība un papildu lejupvērstie riski, kā arī augstāka inflācija salīdzinājumā ar Komisijas 2022. gada ziemas prognozi. Ņemot vērā šos apsvērumus, fiskālajai reakcijai ir jāpalielina publiskās investīcijas, kas sekmēs zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, un jā saglabā visneaizsargātāko mājāsaimniecību pirktspēja, lai mīkstinātu enerģijas cenu kāpuma ietekmi un palīdzētu ierobežot inflācijas otrreizējās ietekmes spiedienu, izmantojot mērķtiecīgus un pagaidu pasākumus. Fiskālajai politikai arī turpmāk jābūt dinamiskai, lai pielāgotos strauji mainīgajiem apstākļiem, tostarp izaicinājumiem, kuri attiecībā uz aizsardzību un drošību izriet no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu, un dalībvalstīs tā ir jādiferencē atbilstīgi to fiskālajam un ekonomiskajam stāvoklim, tostarp, ņemot vērā krīzes ietekmi uz tām un pārvietoto personu pieplūdumu no Ukrainas.

- (9) Igaunija savu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 18. jūnijā. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskaņīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā izklāstītās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 29. oktobrī pieņēma Īstenošanas lēmumu par Igaunijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu ¹⁰. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu, ar ko atzīst, ka Igaunija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.
- (10) Igaunija savu 2022. gada valsts reformu programmu un 2022. gada stabilitātes programmu iesniedza 2022. gada 29. aprīlī, tādējādi ievērojot Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. pantā noteikto termiņu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 27. pantā, 2022. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Igaunijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.

¹⁰ ST 12532/2021; ST 12532/2021 ADD 1; ST 12532/21 ADD 1 COR 1 REV 1.

- (11) Komisija 2022. gada ziņojumu par Igauniju publicēja 2022. gada 23. maijā. Tajā novērtēts, kā Igaunija ir īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2019., 2020. un 2021. gadā, un uz atveseļošanas un noturības rezultātu pārskata pamata bija aplūkots, kā Igaunija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz minēto analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjaudājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjaudājumi, tostarp sakarā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā. Tajā bija arī novērtēts Igaunijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.
- (12) 2022. gada 23. maijā Komisija nāca klajā ar ziņojumu saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu. Minētajā ziņojumā bija aplūkots Igaunijas budžeta stāvoklis, ņemot vērā to, ka tiek plānots, ka tās vispārējās valdības budžeta deficīts 2022. gadā pārsniegs Līgumā noteikto atsauces vērtību, kas ir 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP). Ziņojumā secināts, ka deficīta kritērijs nav izpildīts. Ievērojot 2022. gada 2. marta paziņojumu, Komisija 2022. gada pavasarī neierosināja sākt jaunas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, bet 2022. gada rudenī tā no jauna novērtēs, vai būtu nepieciešams ierosināt šādu procedūru sākšanu.

- (13) 2020. gada 20. jūlija ieteikumā ¹¹ Padome ieteica Igaunijai, ievērojot vispārējo izņēmuma klauzulu, 2020. un 2021. gadā veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi vērstos pret Covid-19 pandēmiju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atveseļošanu. Tā arī ieteica Igaunijai, kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda atmaksājamību, vienlaikus veicinot investīcijas. Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Igaunijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 5,6 % no IKP 2020. gadā līdz 2,4 % no IKP 2021. gadā. Igaunijas fiskālās politikas reakcija atbalstīja ekonomikas atveseļošanu 2021. gadā, savukārt pagaidu ārkārtas pasākumu apmērs pieauga no 2,3 % no IKP 2020. gadā līdz 2,7 % 2021. gadā. Igaunijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilda Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi ir galvenokārt pagaidu pasākumi vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tajā pašā laikā daži no diskrecionārajiem pasākumiem, ko valdība pieņēma 2020.–2021. gadā, nebija ne pagaidu, ne arī saskaņoti ar kompensējošiem pasākumiem; šie pasākumi galvenokārt bija pensiju palielināšana, mērķtiecīgi algu palielinājumi (skolotājiem, medicīnas, kultūras un policijas darbiniekiem) un izdevumu programmas veselības aprūpes, pētniecības un izstrādes, militārajā un IKT jomā. Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Igaunijas vispārējās valdības parāds samazinājās no 19,0 % no IKP 2020. gadā līdz 18,1 % no IKP 2021. gadā.

¹¹ Padomes Ieteikums (2020. gada 20. jūlijs) par Igaunijas 2020. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas 2020. gada stabilitātes programmu (OV C 282, 26.8.2020., 33. lpp.).

(14) 2022. gada stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir piesardzīgs. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2022. gadā samazināsies par 1,0 %, bet 2023. gadā – pieaugs par 1,2 %. Salīdzinājumam – Komisijas 2022. gada pavasara prognozē norādīts, ka reālais IKP 2022. gadā pieaugs par 1,0 % un 2023. gadā – par 2,4 %. Komisija prognozē spēcīgāku privātā patēriņa pieaugumu, ko pamato augsts uzkrāto ietaupījumu līmenis un stabila gaidāmā algu dinamika. Valdība savā 2022. gada stabilitātes programmā plāno, ka nominālais deficīts pieaugs līdz 5,3 % no IKP 2022. gadā un samazināsies līdz 4,8 % 2023. gadā. Palielinājums 2022. gadā galvenokārt atspoguļo jaunus izdevumu pasākumus, kuru mērķis ir mazināt enerģijas cenu pieaugumu un papildu sociālos un ar drošību saistītos izdevumus, kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas. Saskaņā ar 2022. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2022. gadā pieaugs līdz 20,7 %, un 2023. gadā – līdz 24,1 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2022. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2022. un 2023. gadā būs attiecīgi 4,4 % un 3,7 % no IKP. Tas ir mazāk nekā 2022. gada stabilitātes programmā prognozētais deficīts, galvenokārt tāpēc, ka Komisijas prognožu pamatā ir spēcīgāka IKP prognoze un Komisijas prognozētais mērenāks investīciju izdevumu pieaugums. Komisijas 2022. gada pavasara prognozē plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP kā 2022. gada stabilitātes programmas prognozē: 20,9 % 2022. gadā un 23,5 % 2023. gadā. Saskaņā ar Komisijas 2022. gada pavasara prognozi, potenciālās izlaides vidēja termiņa pieauguma aplēse ir 3,1 % (10 gadu vidējais rādītājs). Tomēr minētajā aplēsē nav iekļauta to reformu ietekme, kas paredzētas atveseļošanas un noturības plānā un var palielināt Igaunijas potenciālo izaugsmi.

(15) Valdība 2022. gadā pakāpeniski atcēla lielāko daļu pasākumu, kas veikti, reaģējot uz Covid-19 krīzi, – tiek prognozēts, ka pagaidu ārkārtas pasākumu apmērs samazināsies no 2,7 % no IKP 2021. gadā līdz 0,8 % 2022. gadā. Valdības budžeta deficītu ietekmē pasākumi, kuri pieņemti, lai novērstu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi, un kuri Komisijas 2022. gada pavasara prognozē lēsti 0,7 % apmērā no IKP 2022. gadā, bet kurus 2023. gadā paredzēts izbeigt¹². Šie pasākumi galvenokārt ietver sociālos pārvedumus nabadzīgākām mājsaimniecībām, elektroenerģijas un apkures cenu griestus un elektroenerģijas un gāzes tīkla maksas pazemināšanu patērētājiem. Tika paziņots, ka šiem pasākumiem ir pagaidu raksturs. Tomēr, ja enerģijas cenas saglabāsies augstas 2023. gadā, dažus no minētajiem pasākumiem varētu saglabāt. Daži no šiem pasākumiem nav detalizēti izstrādāti, jo īpaši vispārējie enerģijas cenu griesti mājsaimniecībām, tīkla maksas samazināšana un akcīzes nodokļu vispārēja samazināšana (spēkā no 2020. gada). Valdības budžeta deficītu ietekmē arī izmaksas, kuras saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas un kuras Komisijas 2022. gada pavasara prognozē tiek prognozētas 0,4 % apmērā no IKP 2022. gadā un 0,6 % apmērā 2023. gadā¹³, kā arī lielākas izmaksas aizsardzības izdevumiem, kuru pieaugums paredzēts 0,6 % apmērā no IKP 2023. gadā.

¹² Šie skaitļi atspoguļo kopš 2021. gada rudens veikto pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

¹³ Tiek pieņemts, ka kopējais no Ukrainas uz Savienību pārvietoto personu skaits līdz 2022. gada beigām pakāpeniski sasniegs 6 miljonus, un viņu ģeogrāfiskais sadalījums tiek lēsts, pamatojoties uz esošās diasporas lielumu, uzņemošās dalībvalsts iedzīvotāju skaita relatīvo apmēru un no Ukrainas pārvietoto personu faktisko sadalījumu visā Savienībā, kāds tas bija 2022. gada martā. Budžeta izmaksas uz vienu personu aplēstas, balstoties uz Komisijas Kopīgā pētniecības centra mikrosimulācijas modeli *Euromod*, ņemot vērā gan naudas pārvedumus, uz kuriem šie cilvēki var būt tiesīgi, gan pabalstus natūrā, piemēram, izglītību un veselības aprūpi.

- (16) Padome savā 2021. gada 18. jūnija ieteikumā ieteica Igaunijai 2022. gadā saglabāt atbalstošu fiskālo nostāju, kas ietver stimulējošo iedarbību, kuru nodrošina Atvēršanas un noturības mehānisms, un saglabāt valsts finansētās investīcijas. Padome arī ieteica Igaunijai, kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt fiskālo ilgtspēju vidējā termiņā, un vienlaikus veicināt investīcijas, lai vairotu izaugsmes potenciālu.

(17) Saskaņā ar Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ņemot vērā Igaunijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, 2022. gada fiskālā nostāja, kas prognozēta – 2,4 % apmērā no IKP, būs atbalstoša, kā bija ieteikusi Padome ¹⁴. Igaunija plāno saskaņā ar Padomes ieteikumu turpināt atbalstu atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Prognozēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansēto izdevumu pozitīvā ietekme uz ekonomisko aktivitāti palielināsies par 0,1 procentpunktu salīdzinājumā ar 2021. gadu. Tiek prognozēts, ka valsts finansētajām investīcijām 2022. gadā būs ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,6 procentpunktiem no IKP ¹⁵. Tādējādi Igaunija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2022. gadā būs ekspansīva ietekme uz vispārējo fiskālo nostāju, kas atbilst 1,4 procentpunktiem no IKP. Šī ievērojamā ekspansīvā ietekme cita starpā ietver algu un sociālo pārvedumu pieaugumu, kā arī papildu ietekmi (0,5 % apmērā no IKP), ko rada pasākumi ar mērķi novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi, un izmaksas (0,4 % apmērā no IKP), kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas.

¹⁴ Negatīvs (pozitīvs) rādītājs nozīmē, ka primāro izdevumu pieaugums (samazinājums) pārsniedz ekonomikas izaugsmi vidējā termiņā, un liecina par ekspansīvu (bremzējošu) fiskālo politiku.

¹⁵ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,4 procentpunktiem no IKP. Tas atspoguļo valdības plānoto gāzes un šķidrās degvielas rezervju palielinājumu.

- (18) Komisijas 2022. gada pavasara prognozē fiskālā nostāja 2023. gadā tiek prognozēta 0,2 % apmērā no IKP, pieņemot, ka politika nemainīsies ¹⁶. Ir paredzēts, ka Igaunija 2023. gadā turpinās izmantot Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijas, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam. Prognozēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansēto izdevumu pozitīvā ietekme uz ekonomisko aktivitāti palielināsies par 0,4 IKP procentpunktiem salīdzinājumā ar 2022. gadu. Tiek prognozēts, ka valsts finansētajām investīcijām 2023. gadā būs ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,3 procentpunktiem no IKP ¹⁷. Vienlaikus plānots, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā būs bremsējoša ietekme uz vispārējo fiskālo nostāju, kas atbilst 0,4 procentpunktiem no IKP. Tas ietver ietekmi, ko rada to pasākumu pakāpeniska atcelšana, ar kuriem risina enerģijas cenu pieaugumu (0,7 % no IKP), un papildu izmaksas, lai piedāvātu pagaidu aizsardzību no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1 % no IKP).
- (19) 2022. gada stabilitātes programmā tiek prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies, sasniedzot 3,8 % no IKP 2024. gadā un 2,9 % līdz 2025. gadam. Līdz ar to tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts līdz 2025. gadam samazināsies zem 3 % no IKP. Šajās prognozēs tiek pieņemts, ka tiks īstenoti vēl daži papildu fiskālās konsolidācijas pasākumi, kuri vēl nav precizēti. Saskaņā ar 2022. gada konverģences programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP līdz 2025. gadam pieaugs, proti, 2024. gadā palielināsies līdz 27,7 % un 2025. gadā pieaugs līdz 29,2 %. Saskaņā ar Komisijas analīzi parāda atmaksājamības riski vidējā termiņā šķiet zemi.

¹⁶ Negatīvs (pozitīvs) rādītājs nozīmē, ka primāro izdevumu pieaugums (samazinājums) pārsniedz ekonomikas izaugsmi vidējā termiņā, un liecina par ekspansīvu (bremzējošu) fiskālo politiku.

¹⁷ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs bremsējoša ietekme, kas atbilst 0,5 procentpunktiem no IKP. Tas atspoguļo bāzes efektu, ko radīja valdības veiktie gāzes un šķidrās degvielas rezervju iepirkumi 2022. gadā.

- (20) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot ar indikatīvu grafiku īstenošanai, kas jāpabeidz līdz 2026. gada 31. augustam. Tās palīdzēs atrisināt visas ekonomiskās un sociālās problēmas vai ievērojamu to ekonomisko un sociālo problēmu daļu, kuras Padome bija minējusi Igaunijai 2019. un 2020. gada Eiropas pusgadā adresētajos ieteikumos, kā arī attiecīgā gadījumā Igaunijai līdz atveseļošanas un noturības plāna pieņemšanai adresētajos ieteikumos. Jo īpaši atveseļošanas un noturības plāns ir vērsts uz zaļo un digitālo pārkārtošanos, paredzot pasākumus, ar kuriem uzlabot energoefektivitāti un attīstīt atjaunīgo energoresursu enerģiju; palielināt transporta un mobilitātes ilgtspēju; atbalstīt uzņēmumus divējādās pārkārtošanās procesā, jo īpaši jaunuzņēmumus un mazos un vidējos uzņēmumus; turpināt publisko pakalpojumu digitalizāciju un palielināt izglītības un apmācības sistēmas nozīmi darba tirgū, jo īpaši attiecībā uz zaļajām un digitālajām prasmēm. Atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauti arī pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot veselības aprūpes sistēmas pieejamību un noturību, un tajā ir paredzēti daži uzlabojumi attiecībā uz sociālās drošības tīklu un piekļuvi sociālajiem pakalpojumiem.
- (21) Paredzams, ka Igaunijas atveseļošanas un noturības plāna īstenošana sekmēs turpmāku progresu zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā. Klimata mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi Igaunijā atbilst 41,5 % no atveseļošanas un noturības plāna kopējā piešķiruma, savukārt digitālo mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi – 21,5 % no atveseļošanas un noturības plāna kopējā piešķiruma. Atveseļošanas un noturības plāna pilnīga īstenošana atbilstoši attiecīgajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem palīdzēs Igaunijai ātri atgūties no Covid-19 krīzes radītajām sekām, vienlaikus stiprinot noturību. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citu, ārpus atveseļošanas un noturības plāna tvēruma esošu ekonomikas un nodarbinātības politiku sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politiku programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski iesaistīt sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.

- (22) Igaunija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1060 ¹⁸ paredzēto partnerības nolīgumu iesniedza 2022. gada 18. aprīlī, bet pārējās minētajā regulā paredzētās kohēzijas politikas programmas vēl nav iesniegtas. Saskaņā ar Regulu (ES) 2021/1060 Igaunijai ir jāņem vērā attiecīgie tai adresētie ieteikumi 2021.–2027. gada kohēzijas politikas fondu plānošanā. Tas ir priekšnoteikums no kohēzijas politikas fondiem paredzētā finansiālā atbalsta efektivitātes uzlabošanai un tā pievienotās vērtības maksimalizēšanai un vienlaikus veicina koordināciju, savstarpējo papildināmību un saskaņotību starp minētajiem kohēzijas politikas fondiem un citiem Savienības instrumentiem un fondiem. Atvēršanas un noturības mehānisma un kohēzijas politikas programmu sekmīga īstenošana ir atkarīga arī no to šķēršļu novēršanas, kas kavē investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās un sabalansētas teritoriālās attīstības atbalstam.
- (23) Papildus ekonomikas un sociālajām problēmām, kas risinātas atvēršanas un noturības plānā, Igaunija saskaras ar vairākām papildu problēmām, kas saistītas ar ilgtermiņa aprūpi un sociālās drošības tīkla atbilstību, jo īpaši attiecībā uz bezdarbniekiem.

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.).

- (24) Sociālās drošības tīkla atbilstība Igaunijā ir uzlabojusies, bet nabadzības un sociālās atstumtības riska rādītājs joprojām ir augsts vecāka gadagājuma cilvēku, personu ar invaliditāti un bezdarbnieku vidū. Bezdarbnieki ir mazāk aizsargāti pret nonākšanu nabadzībā, ņemot vērā ierobežojošos kritērijus bezdarbnieka pabalstu saņemšanai, jo īpaši nodarbinātībai un ienākumiem noteiktās robežvērtības pirms bezdarba. Tā rezultātā 2021. gadā tikai aptuveni 50 % no visiem reģistrētajiem bezdarbniekiem saņēma bezdarbnieka pabalstus, 37 % no jaunreģistrētajiem bezdarbniekiem saņēma bezdarba apdrošināšanas pabalstus un tikai 26 % saņēma fiksēto bezdarbnieka pabalstu. Bezdarbnieka pabalstu seguma paplašināšana un minimālo kritēriju atvieglošana attiecībā uz piekļuvi bezdarbnieka pabalstiem var būt efektīva sociālās aizsardzības palielināšanai, jo īpaši attiecībā uz personām, kuras strādā īsus periodus vai nestandarta darbu.
- (25) Igaunijas iedzīvotāji noveco, taču ilgtermiņa aprūpes nodrošināšana nav pietiekama, lai apmierinātu pieprasījumu sakarā ar trūkumiem ilgtermiņa aprūpes organizēšanā un finansēšanā. Ilgtermiņa aprūpes organizēšana un finansēšana ir sadalīta starp sociālo un veselības aprūpes nozari, kā arī starp valsti un vietējām pašvaldībām, šādi radot mājas aprūpes un sabiedrisko pakalpojumu nevienmērīgu pieejamību. Turklāt to izdevumu daļa, ko maksā personas, kurām nepieciešama aprūpe (personīgie maksājumi), 2019. gadā bija otrā lielākā Savienībā. Publiskie izdevumi ilgtermiņa aprūpei 2019. gadā bija tikai 0,4 % no IKP (salīdzinājumā ar Savienības vidējo rādītāju – 1,7 %). Kopīgu ilgtermiņa aprūpes standartu trūkums un aprūpes darbinieku trūkums mazina pakalpojumu sniegšanas kvalitāti. Ilgtermiņa aprūpes reformēšana, koncentrējoties uz efektīvu un ilgtspējīgu finansējumu, piekļuvi integrētiem veselības aprūpes un sociālajiem pakalpojumiem, kvalitātes standartu noteikšanu un pietiekami liela un kvalificēta aprūpes darbaspēka nodrošināšanu, uzlabotu to personu dzīves kvalitāti, kurām nepieciešama aprūpe, un samazinātu lielo aprūpes slogu ģimenes locekļiem.

- (26) Pamatojoties uz Savienības valstu vai to valdību vadītāju pilnvarojumu, kas formulēts Versaļas deklarācijā, ir sagatavots Komisijas priekšlikums *REPowerEU* plānam, kura mērķis ir pēc iespējas drīz izbeigt Savienības atkarību no fosilo degvielu importa no Krievijas. Tālab Komisija plāno dialogā ar dalībvalstīm apzināt piemērotākos projektus, investīcijas un reformas valstu, reģionālā un Savienības līmenī. Šo pasākumu mērķis ir samazināt vispārējo atkarību no fosilajām degvielām un pārorientēt fosilo degvielu importu prom no Krievijas.
- (27) Igaunijas energoapgādē pašlaik tiek importēta neliela daļa elektroenerģijas un siltuma ražošanai, bet tā savā energoresursu struktūrā joprojām lielā mērā ir atkarīga no Krievijas importa attiecībā uz nelielu daļu gāzes (8 %) un rafinētajiem naftas produktiem ¹⁹. Līdztekus nepārtrauktai degslānekļa kā enerģijas avota izmantošanas izbeigšanai Igaunija gūtu labumu no energoefektivitātes palielināšanas, energoinfrastruktūras (tostarp elektrotīkla) modernizācijas un pietiekamas jaudas energotīklu starpsavienojumu nodrošināšanas, tostarp pārrobežu starpsavienojumu ar kaimiņu dalībvalstīm. Tiek ieteikts investīcijas jaunā gāzes infrastruktūrā un tīklos pēc iespējas veikt tā, lai nodrošinātu atbilstību nākotnes prasībām, sekmējot ilgtspēju ilgtermiņā, ko nākotnē nodrošinātu pārprofilēšana uz ilgtspējīgām degvielām. Somija 2022. gada 20. maijā parakstīja desmit gadu nomas līgumu par peldošu sašķidrinātas dabasgāzes (LNG) termināli, un Igaunijai ir sadarbības līgums ar "*Gasgrid Finland*" par piekļuvi tam. Politikas prioritātēm joprojām vajadzētu būt pašlaik notiekošās sinhronizācijas ar Savienības kontinentālo elektrotīklu pabeigšanai, pietiekamas jaudas nodrošināšanai starpsavienojumiem ar kaimiņu dalībvalstīm un kopīgiem atjaunīgo energoresursu projektiem.

¹⁹ Eurostat (2020), Krievijas importa īpatsvars kopējā dabasgāzes un rafinēto naftas produktu importa apjomā. Igaunija ir netieši atkarīga no Krievijas dabasgāzes importa Savienības iekšējās tirdzniecības dēļ; ņemot vērā iepriekš minēto, varētu secināt, ka Igaunija ir gandrīz pilnībā atkarīga no Krievijas dabasgāzes importa.

Enerģijas avotu turpmāku diversifikāciju, tostarp transporta nozarē, un atjaunīgo energoresursu enerģijas ražošanas paātrināšanu varētu panākt, likvidējot nefinansiālus šķēršļus atjaunīgo energoresursu iekārtu plānošanai un atļaušanai, palielinot ilgtspējīgas biometāna ražošanas jaudu un paātrinot uz atjaunīgo ūdeņradi balstītu risinājumu ieviešanu, vienlaikus nodrošinot biomasas ilgtspējīgu valorizāciju. Ar Savienības fondu atbalstu jau tiek veikta vai tiek plānota galveno dzelzceļa līniju elektrifikācija, bet visa tīkla elektrifikācija veicinātu ātrāku transporta dekarbonizāciju. Autotransporta radītās jau tā augstās siltumnīcefekta gāzu emisijas pēdējos gados ir turpinājušas pieaugt, jo intensīvi tiek izmantoti galvenokārt degvielas patēriņa ziņā neefektīvi transportlīdzekļi. Igaunija ir viena no nedaudzajām dalībvalstīm, kas neiekasē ikgadējus nodokļus autotransporta līdzekļiem, piemēram, vieglajiem automobiļiem un vieglajiem kravas automobiļiem. Vairāk stimulu, lai mudinātu atjaunot mazāk piesārņojošu transportlīdzekļu fondu, palīdzētu pāriet uz videi nekaitīgākiem transporta veidiem. Vajadzības gadījumā atbilstīgas garantijas varētu mazināt ietekmi uz transportlīdzekļu īpašniekiem ar zemiem ienākumiem. Enerģijas patēriņu varētu samazināt, efektīvi renovējot ēkas, īstenojot integrētu pieeju, tostarp izmantojot atjaunīgās enerģijas iekārtas un kombinētas siltumapgādes un elektroenerģijas sistēmas. Lai Igaunija sasniegtu "Gatavi mērķrādītājam 55 %" mērķus, būs vēl vairāk jāpalielina ieceru vērienīgums siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai un atjaunojamo energoresursu enerģijas un energoefektivitātes rādītāju paaugstināšanai.

- (28) Paātrināta pārkārtošanās uz klimatneitralitāti un atteikšanās no fosilajām degvielām vairākās nozarēs radīs ievērojamas pārstrukturēšanas izmaksas, taču, lai mazinātu pārkārtošanās sociālekonomisko ietekmi vissmagāk skartajos reģionos, Igaunija var kohēzijas politikas ietvaros izmantot Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu. Turklāt, lai uzlabotu nodarbinātības iespējas un stiprinātu sociālo kohēziju, Igaunija var izmantot Eiropas Sociālo fondu Plus, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1057 ²⁰.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1057 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013 (OV L 231, 30.6.2021., 21. lpp.).

- (29) Padome ir izskatījusi 2022. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums ²¹ ir atspoguļots 1. ieteikumā.
- (30) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm ieteica rīkoties, tostarp izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai īstenotu 2022. gada ieteikumā par eurozonu izklāstītos ieteikumus. Attiecībā uz Igauniju tas ir jo īpaši atspoguļots 1., 2. un 3. ieteikumā.

AR ŠO IESAKA Igaunijai 2022. un 2023. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt, ka 2023. gadā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai politikas nostājai, ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret energocenu kāpumu visneaizsargātākajām māsjsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Palielināt publiskās investīcijas, kas sekmēs zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un citus Savienības fondus.. Laikposmā pēc 2023. gada īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.
2. Turpināt atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu, ievērojot Padomes 2021. gada 29. oktobra īstenošanas lēmumā iekļautos atskaites punktus un mērķrādītājus. Iesniegt 2021.–2027. gada kohēzijas politikas plānošanas dokumentus, lai būtu iespējams noslēgt sarunas ar Komisiju un pēc tam sākt to īstenošanu.

²¹ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

3. Stiprināt sociālo aizsardzību, tostarp paplašinot bezdarbnieka pabalstu tvērumu, jo īpaši attiecībā uz personām, kuras strādā īsus periodus vai nestandarta darbu. Uzlabot ilgtermiņa aprūpes pieejamību cenas ziņā un tās kvalitāti, jo īpaši nodrošinot tās ilgtspējīgu finansējumu un integrējot veselības un sociālos pakalpojumus.
4. Samazināt vispārējo atkarību no fosilajām degvielām un dažādot fosilo degvielu importu, paātrinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, tostarp vēl vairāk racionalizējot atļauju piešķiršanas procedūras, nodrošinot pietiekamu starpsavienojumu jaudu un stiprinot vietējo elektrotīklu. Uzlabot energoefektivitāti, īpaši ēku energoefektivitāti, lai samazinātu enerģijas patēriņu. Pastiprināt centienus uzlabot transporta sistēmas ilgtspēju, tostarp elektrificējot dzelzceļa tīklu un palielinot stimulus, lai veicinātu ilgtspējīga un mazāk piesārņojoša transporta izmantošanu, tostarp atjaunojot autotransporta līdzekļu fondu.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs